

Tanımlama

Bütün kemik tanımlamaları, büyük bir oranda sınıflamaları yapılmış ve bilinen iskelet parçaları ile yapılan karşılaştırmalara dayanmaktadır. Tanımlama, bir araştırmacı, bilinmeyen bir taksona ait fosil kemik ile sınıflaması ve tanımlaması daha önce yapılmış iskelet parçaları arasında tatminkar bir eşleşme ya da uygunluk olduğuna inandığı zaman yapılabilir. Buna göre, analizlerin sağlıklı olarak yapılabilmesi, fosil toplulukta bulunması olası türlerin karşılaştırma iskeletlerinin olup olmadığına bağlıdır. Çok deneyimli bir zooarkeolog, çok sık karşılaştığı kemikleri herhangi bir referansa ihtiyaç duymadan, zihninde yaptığı karşılaştırmalarla da tanımlayabilir. Ancak çok büyük topluluklar üzerinde çalışan ve yeterince deneyimi olmayan araştırmacılar için karşılaştırma koleksiyonu çok önemli ve gereklidir.

Fosil topluluktaki kemikler tanımlanabilir ve tanımlanamaz olarak sınıflandırıldıktan sonra, birbirine benzeyen kemikler takson farkı gözetmeksizin bir araya toplanmalıdır. Yani “distal humerus” ya da “proksimal femur” gibi aynı iskelet parçalarını temsil eden kemikler bir araya toplanmalı ve daha sonra morfolojik benzerlik ve farklılıklarına göre, her iskelet bölümünün parçaları daha iyi bir şekilde, en azından aile, eğer mümkünse cins ve tür seviyesine kadar tanımlanmalıdır. Eğer aile seviyesine kadar bile tanımlama yapma olasılığı yoksa, boyut kriterine göre ya da takım seviyesinde bir sınıflama yapmak olanaklıdır (orta boyutta bir bovid ya da iri boyutta bir çift toynaklı gibi).

Birçok araştırmacı sadece belirli ve sınırlı iskelet üyeleri üzerinde çalışarak tüm bu problemlerin üstesinden gelmeye çalışmaktadır. Ancak unutulmaması gereken diğer bir konu da şudur: Üzerinde çalışılacak kemiklerin seçilmesi; yerleşim yerine, araştırmacıların deneyim ve birikimine, faunal topluluğun büyüklüğüne, kemiklerin korunma kalitesine, hangi konular üzerinde analiz yapılacağına ve hangi türler üzerinde çalışılacağına bağlı olarak değişebilir. Her

bir zooarkeolog, amacı doğrultusunda kendi yöntemlerini belirlemelidir. Birçok zooarkeolog, analizlerinde aşağıda sıralanan iskelet üyeleri üzerinde çalışmayı tercih etmektedir.

BAŞ

Mandibula posterior kısım ya da izole üçüncü molar diş.

OMUZ KISMI VE ÖN ÜYELER

Scapula-glenoid eklem (sol/sađ)

Humerus-distal epifiz (sol/sađ)

Radius-distal epifiz (sol/sađ)

Metacarpal-distal epifiz

KALÇA KEMİĞİ VE ARKA ÜYELER

Ischium-acetabular kısım (sol/sağ)

Femur-distal epifiz (sol/sađ)

Talus (sol/sađ)

Calcaneus (sol/sađ)

Metatarsal-distal epifiz

PARMAK KEMİKLERİ

Birinci phalanx-tüm-(sol/sađ)

İkinci phalanx-proksimal epifiz-(sol/sađ)

Üçüncü phalanx-distal eklem-(sol/sađ)

Üçüncü phalanx-tüm-(sol/sađ)

Bu kemikler diagnostic zones=teşhir edilebilir bölgeler olarak tanımlanır ve bunların tercih nedeni şöyle açıklanabilir:

1. Daha iyi korundukları için temsil edilme oranları daha yüksektir.
2. Tanımlanabilmeleri diğer kemiklere oranla daha kolaydır.

Yaş, cinsiyet ve ölçümsel verilerin elde edilmesinde çok kullanışlıdır.

Kullanılan Kaynak: A. L. Atıcı- (1998) “Zooarkeoloji: Amacı, Yöntemleri ve Arkeoloji’deki Önemi” *DTCFD*, Vol.38-1, 2, Ankara.